

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Čistší produkce

a její podpora v České republice

Pavel Růžička, MŽP
Seminář čistší produkce
Brno, 6.10.2010

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vrsovicská 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Co je čistší produkce ?

- **Preventivní strategie** podporující efektivnější využívání **vstupních zdrojů**
- Prověřují se **materiálové a energetické toky** vybraného systému (organizace, činnost, proces) s cílem nalézt a odstranit příčiny vzniku **negativních environmentálních dopadů**

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vrsovicská 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Dobrovolné nástroje

- Aktivity organizací, které směřují ke **snižování negativních dopadů** jejich činnosti na životní prostředí, přičemž jsou těmito organizacemi realizovány na základě jejich **svobodného (dobrovolného)** rozhodnutí a jdou **nad rámec požadavků** platných legislativních norem
  - Dobrovolnost
  - Preventivní přístup (odstraňování příčin)
  - Systematický přístup (záměrné působení)

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Typy dobrovolných nástrojů

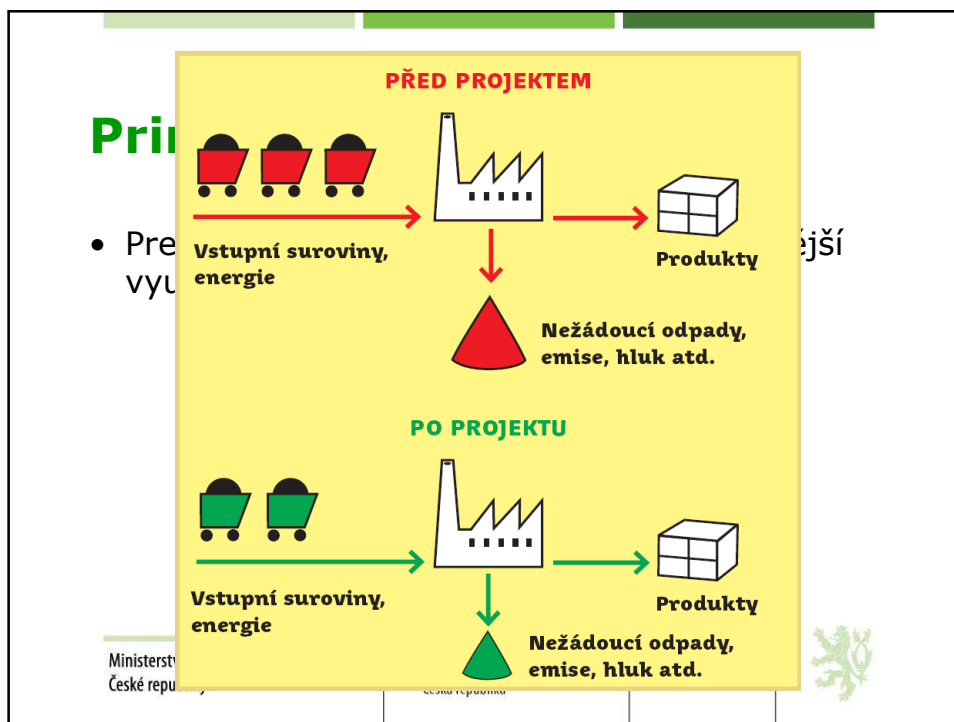
- Systémy environmentálního řízení (EMS)
- **Čistší produkce**
- Environmentální manažerské účetnictví
- Dobrovolné dohody
- Ekologicky šetrné výrobky
- Ekodesign
- Zelené nakupování / veřejné zakázky
- Posuzování životního cyklu

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Princip čistší produkce

- Prověřování materiálových a energetických toků s cílem nalézt a **odstranit příčiny** vzniku negativních environmentálních dopadů
- Použití materiálů, procesů nebo postupů, které **předcházejí a omezují vznik odpadu a znečištění přímo u zdroje**
- **Univerzálně použitelná** strategie (nezáleží na sektoru, ani velikosti)

Čistší produkce - opatření

- Opatření různého charakteru a úrovně složitosti
  - technologické změny
  - instalace měřidel
  - organizační opatření, logistika
  - ...
- Propojení **environmentálních a ekonomických informací** (návrh opatření včetně jejich ekonomického vyhodnocení)

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Vznik čistší produkce

- 70. – 80. léta 20. století, USA
  - Nová legislativa, zvýšení poplatků za produkci odpadů a znečišťování životního prostředí
- Čistší produkce $\approx$ čistší technologie, předcházení vzniku odpadů, minimalizace odpadů, prevence znečištění atd.
- Podpora na mezinárodní úrovni

PREPARE π !

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Zavádění čistší produkce v podnicích

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Problémy, se kterými se podniky potýkají

- Rostoucí konkurence
- Zvyšující se legislativní požadavky v oblasti ochrany životního prostředí
- Zvyšující se cena vstupních surovin a energií
- Vyšší nároky spotřebitelů a obchodních partnerů
- Ekonomická krize

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Odpověď = čistší produkce

- Snížení energetické a materiálové náročnosti výroby
- Zvýšení efektivity výroby
- Úspora finančních prostředků
- Ekonomicky výhodné plnění legislativních požadavků
- Zvýšení konkurenceschopnosti podniku
- Pozitivní vliv na pověst podniku

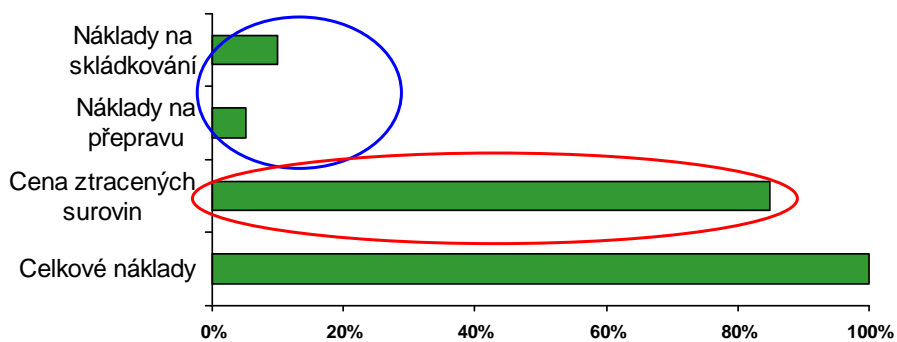
Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Kolik stojí produkce odpadů ?

Zdroj: Dobeš, 1998

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

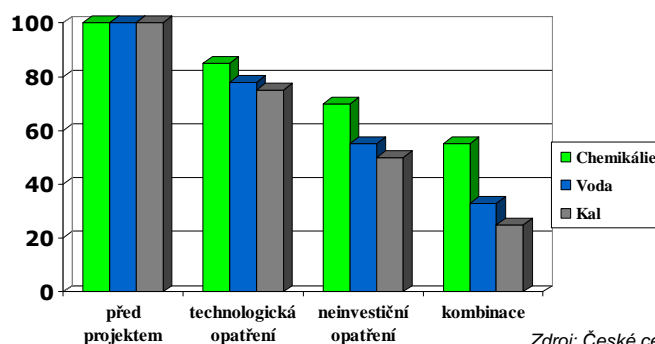
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Ekonomicky efektivní opatření

- **Příklad:** Povrchová úprava kovů
(spotřeba chemikálií, vody a produkce kalů uvedeny v %)

Zdroj: České centrum čistší produkce

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Případové studie

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Čistší produkce v průmyslu

- Tradiční oblast pro aplikaci čistší produkce
- Zkušenosti a případové studie z řady odvětví (potravinářský průmysl, strojírenství, keramický průmysl, chemický průmysl, sklářský průmysl, výroba léčiv, gumárenský průmysl a další)
- Zajímavé je propojení čistší produkce s IPPC, EMS, BAT

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vrsovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Čistší produkce v průmyslu

- **Příklad:** Výroba kameninové keramiky

Vliv na životní prostředí:	Snížení spotřeby tepelné energie o 26 815 GJ/rok. Snížení spotřeby vody o 7 320 m ³ /rok.
Finanční úspory:	3,5 mil. Kč/rok
Investiční náklady:	9,8 mil. Kč
Návratnost investice:	2,8 roku

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vrsovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Čistší produkce v průmyslu

- **Příklad:** Provoz pivovaru

Vliv na životní prostředí:	Snížení spotřeby tepelné energie o 9 990 GJ/rok. Snížení spotřeby vody o 720 m ³ /rok. Snížení množství a zatížení odpadních vod o 300 m ³ /rok.
Finanční úspory:	7,6 mil. Kč/rok
Investiční náklady:	54,4 mil. Kč
Návratnost investice:	7,2 roku

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Čistší produkce v zemědělství

- **Příklad:** Sklad krmiv

Vliv na životní prostředí:	Snížení produkce odpadu (zrnin) o 3 412 t/rok
Finanční úspory:	6,1 mil. Kč/rok
Investiční náklady:	5 mil. Kč
Návratnost investice:	0,8 roku

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Čistší produkce ve službách

- Méně tradiční oblast pro aplikaci čistší produkce
- Často je však nalezen významný potenciál pro úsporná opatření

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Čistší produkce ve službách

- **Příklad:** Zdravotnictví (rehabilitační zařízení)

Vliv na životní prostředí:	Snížení spotřeby tepelné energie o 4 264 GJ/rok Snížení spotřeby pitné vody o 12 916 m ³ /rok
Finanční úspory:	1,27 mil. Kč/rok
Investiční náklady:	3,6 mil. Kč
Návratnost investice:	2,8 roku

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Čistší produkce ve službách

- **Příklad:** Základní škola

Vliv na životní prostředí:	Snížení spotřeby tepelné energie o 255 GJ/rok Snížení spotřeby pitné vody o 219 m ³ /rok
Finanční úspory:	223 tis. Kč/rok
Investiční náklady:	1 011 tis. Kč
Návratnost investice:	4,5 roku

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vrsovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Zdroje informací o čistší produkci

- www.cenia.cz/CP
- Příručky
- Případové studie
- Přehled projektů
- Databáze konzultantů
- Propagační materiály

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vrsovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Děkuji za pozornost

Dotazy ... Náměty ... ?

Pavel Růžička

pavel.ruzicka@mzp.cz

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vrsovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

